

Torsdag, den 8. oktober 2020

P9_TA(2020)0256

Indsigelse mod en gennemførelsesretsakt: grænseværdier for acrylamid i visse fødevarer til spædbørn og småbørn

Europa-Parlamentets beslutning af 8. oktober 2020 om udkast til Kommissionens forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1881/2006 for så vidt angår grænseværdier for acrylamid i visse fødevarer til spædbørn og småbørn (D067815/03 — 2020/2735(RPS))

(2021/C 395/04)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til udkast til Kommissionens forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1881/2006 for så vidt angår grænseværdier for acrylamid i visse fødevarer til spædbørn og småbørn (D067815/03),
- der henviser til Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8. februar 1993 om fællesskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler ⁽¹⁾, særlig artikel 2, stk. 3,
- der henviser til Kommissionens forordning (EU) 2017/2158 af 20. november 2017 om afbødende foranstaltninger og benchmarkniveauer for reduktion af forekomsten af acrylamid i fødevarer ⁽²⁾,
- der henviser til den videnskabelige udtalelse om acrylamid i fødevarer, som blev vedtaget af Ekspertpanelet for Forurenende Stoffer i Fødevarekæden (CONTAM-panelet) under Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) den 30. april 2015 og offentliggjort den 4. juni 2015 ⁽³⁾,
- der henviser til artikel 5a, stk. 3, litra b), i Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ⁽⁴⁾,
- der henviser til forretningsordenens artikel 112, stk. 2 og 3, og artikel 112, stk. 4, litra c),
- der henviser til forslag til beslutning fra Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevarsikkerhed,

Generelt

- A. der henviser til, at acrylamid er en kemisk forbindelse i fødevarer, som dannes af de naturligt forekommende stoffer fri asparagin og sukker i forbindelse med forarbejdning ved høje temperaturer såsom stegning, ristning og bagning;
- B. der henviser til, at forbrugerne eksponeres for acrylamid gennem industrielt producerede fødevarer såsom chips, brød, kiks og kaffe, men også gennem madlavning i hjemmet, f.eks. når de rister brød eller tilbereder pomfritter;
- C. der henviser til, at spædbørn, småbørn og andre børn er den mest udsatte aldersgruppe, eftersom de har en lavere kropsvægt og derfor er særligt sårbare; der henviser til, at det er velkendt, at børn har en højere stofskifte på grund af det større forhold mellem lever og kropsvægt, hvilket gør det mere sandsynligt, at glycidamid (acrylamids metabolit, der dannes ved biotransformation) kan dannes i større grad hos børn, hvilket øger risikoen for acrylamidtoksicitet hos børn ⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ EFT L 37 af 13.2.1993, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 304 af 21.11.2017, s. 24.

⁽³⁾ EFSA Journal 2015; 13(6):4104, <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4104>.

⁽⁴⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

⁽⁵⁾ Se Erkekoğlu, P., Baydar, T., »Toxicity of acrylamide and evaluation of its exposure in baby foods«, *Nutrition Research Reviews*, Volume 23, udgave 2, december 2010, s. 323-333, <https://doi.org/10.1017/S0954422410000211>

Torsdag, den 8. oktober 2020

Sikkerhedsmæssige betænkeligheder

- D. der henviser til, at acrylamid ifølge den harmoniserede klassificering og mærkning (CLP00), som er godkendt af Unionen, er giftigt, hvis det sluges, kan forårsage genetiske defekter, kan forårsage kræft, forårsager organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering, er skadeligt ved kontakt med huden, forårsager alvorlig øjenirritation, er skadeligt ved indånding, er mistænkt for at skade forplantningsevnen, forårsager hudirritation og kan forårsage en allergisk hudreaktion; der henviser til, at den klassificering, som virksomheder har forelagt Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) i REACH-registreringer, viser, at dette stof mistænkes for at skade forplantningsevnen eller det ufødte barn ⁽⁶⁾;
- E. der henviser til, at der ud over dette blev observeret degenerering af den perifere nerve og nerveterminaler i visse hjerneområder, som er forbundet med hukommelse, indlæring og kognitive funktioner ⁽⁷⁾;
- F. der henviser til, at CONTAM-panelets videnskabelige udtalelse af 30. april 2015 om acrylamid i fødevarer ⁽⁸⁾ på baggrund af alle tilgængelige data identificerede fire mulige kritiske endepunkter for acrylamidtoksicitet, dvs. neurotoksicitet, konsekvenser for den mandlige reproduktionsevne, udviklingstoksicitet og karcinogenicitet; der henviser til, at CONTAM-panelet også bemærkede, at acrylamid er et kimcellemutagen, og at der på nuværende tidspunkt ikke findes fastlagte procedurer for risikovurdering, som anvender dette endepunkt; der henviser til, at CONTAM-panelet mere specifikt bekræftede tidligere evalueringer, ifølge hvilke acrylamid i fødevarer potentielt kan øge risikoen for at udvikle kræft hos forbrugere i alle aldersklasser;
- G. der henviser til, at acrylamidtoksicitet allerede blev anerkendt i en fælles rapport fra FAO/WHO i 2002 ⁽⁹⁾; der henviser til, at Det Internationale Kræftforskningscenter (IARC) ⁽¹⁰⁾ har klassificeret acrylamid som værende »sandsynligvis kræftfremkaldende hos mennesker«, at USA's National Toxicology Program (NTP) ⁽¹¹⁾ har klassificeret det som et stof, der med »rimelighed kan forventes at være kræftfremkaldende hos mennesker«, og at den amerikanske miljøstyrelse (EPA) ⁽¹²⁾ har klassificeret det som et stof, der »sandsynligvis er kræftfremkaldende hos mennesker«;
- H. der henviser til, at acrylamids hormonforstyrrende egenskaber drøftes i flere videnskabelige undersøgelser ⁽¹³⁾ og skal undersøges så hurtigt som muligt;

⁽⁶⁾ ECHA-infokort om acrylamide, https://echa.europa.eu/de/substance-information/-/substanceinfo/100.001.067?_disssubinfo_WAR_disssubinfoportlet_backURL=https%3A%2F%2Fecha.europa.eu%2Fhome%3Fp_p_id%3Ddisssimplesearchhomepage_WAR_dissearchportlet%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-1%26p_p_col_count%3D2%26_disssimplesearchhomepage_WAR_dissearchportlet_sessionCriteriaId%3D. Se også ECHA's oversigt over klassificering og mærkning <https://echa.europa.eu/de/information-on-chemicals/cl-inventory-database/-/discli/details/104230>: kræftfremkaldende 1B (formodet), mutagen 1B (formodet), reproduktionstoksisk 2 (mistænkt), hudsensibiliserende 1, og STOT 1 (specifik målorgantoksicitet — påvirkning af nervesystemet gennem gentagen eksponering).

⁽⁷⁾ Oversigt og konklusioner fra det 46. møde i Det Fælles FAO/WHO-ekspertudvalg for Fødevareretilsætningsstoffer (JECFA), den 8.-17. februar 2005, <http://www.fao.org/3/a-at877e.pdf>. Se også Matoso, V., Bargi-Souza, P., Ivanski, F., Romano, M.A., Romano, R.M., »Acrylamide: A review about its toxic effects in the light of Developmental Origin of Health and Disease (DOHAD) concept«, *Food Chemistry*, den 15. juni 2019; 283:422-430, <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30722893/>

⁽⁸⁾ EFSA Journal 2015; 13(6):4104, <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4104>

⁽⁹⁾ Rapport fra en fælles FAO/WHO-høring, »Health Implications of Acrylamide in Food«, den 25.-27. juni 2002, <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42563/9241562188.pdf?sequence=1>

⁽¹⁰⁾ »IARC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans«, *Some Industrial Chemicals*, IARC, Lyon, Frankrig, 1994, <https://publications.iarc.fr/Book-And-Report-Series/Iarc-Monographs-On-The-Identification-Of-Carcinogenic-Hazards-To-Humans/Some-Industrial-Chemicals-1994>. Se også Zhivagui, M., Ng, A.W.T., Ardin, M., et al., »Experimental and pan-cancer genome analyses reveal widespread contribution of acrylamide exposure to carcinogenesis in humans«, *Genomforskning*, 2019; 29(4):521-531, https://www.iarc.fr/wp-content/uploads/2019/03/pr267_E.pdf

⁽¹¹⁾ »Report on Carcinogens, Acrylamide«, National Toxicology Program, Department of Health and Human Services, 14. udgave 2016, <https://ntp.niehs.nih.gov/ntp/roc/content/profiles/acrylamide.pdf>

⁽¹²⁾ Toxicological review of Acrylamide (CAS No. 79-06-1), marts 2010, U.S. Environmental Protection Agency, Washington, DC, <https://nepis.epa.gov/Exe/ZyPDF.cgi/P1006QL0.PDF?Dockey=P1006QL0.PDF>

⁽¹³⁾ Matoso, V., Bargi-Souza, P., Ivanski, F., Roman, M.A., Romana, R.M., »Acrylamide: A review about its toxic effects in the light of Developmental Origin of Health and Disease (DOHAD) concept«, *Food Chemistry* 283 (2019) 422-430, <https://www2.unicentro.br/ppgvet/files/2019/11/3-Acrylamide-A-review-about-its-toxic-effects-in-the-light-of-Developmental-Origin-of-Health-and-Disease-DOHAD-concept.pdf?x26325>, Kassotis, C.D., et al., »Endocrine-Disrupting Activity of Hydraulic Fracturing Chemicals and Adverse Health Outcomes After Prenatal Exposure in Male Mice«, *Endocrinology*, december 2015, 156(12):4458-4473, <https://academic.oup.com/endo/article/156/12/4458/2422671>, Hamdy, S.M., Bakeer, H.M., Eskander, E.F., Sayed, O.N., »Effect of acrylamide on some hormones and endocrine tissues in male rats«, *Human & Experimental Toxicology* 2012, 31(5):, 483-91, <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0960327111417267>

Torsdag, den 8. oktober 2020

Forsigtighedsprincippet

- I. der henviser til, at artikel 191, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) fastsætter forsigtighedsprincippet som et af Unionens grundlæggende principper;
- J. der henviser til, at det i artikel 168, stk. 1, i TEUF fastsættes, at der »skal sikres et højt sundhedsbeskyttelsesniveau ved fastlæggelsen og gennemførelsen af alle Unionens politikker og aktiviteter«;

Særlige lovkrav

- K. der henviser til, at artikel 2, stk. 1, og 2, i forordning (EØF) nr. 315/93 fastlægger, at fødevarer, der indeholder et forurenende stof i et omfang, som er uacceptabelt ud fra hensynet til den offentlige sundhed og især på det toksikologiske plan, ikke må markedsføres, og at forurenende stoffer skal holdes på et niveau, der er så lavt, som det med rimelighed kan opnås gennem god praksis i alle faser af fødevarerproduktionen;
- L. der henviser til, at fødevareromsøghedsledere i henhold til forordning (EU) 2017/2158 skal anvende afbødende foranstaltninger og gennemføre visse aktiviteter for at reducere acrylamidindholdet i visse fødevarer med henblik på at sikre, at indholdet af acrylamid i deres produkter forbliver under »benchmarkniveauer«, som anvendes til at efterprøve effektiviteten af de afbødende foranstaltninger ved prøveudtagninger og analyser;
- M. der henviser til, at de benchmarkniveauer, der er fastsat i forordning (EU) 2017/2158, har været gældende siden april 2018, og at de skal revideres af Kommissionen hvert tredje år og første gang senest tre år efter anvendelsesdatoen for denne forordning med henblik på at fastsætte lavere niveauer ⁽¹⁴⁾;
- N. der henviser til, at der mangler benchmarkniveauer for flere produktkategorier såsom grøntsagschips, kroketter eller riskiks, hvoraf nogle har vist sig at indeholde et højt indhold af acrylamid; der henviser til, at der i Kommissionens henstilling (EU) 2019/1888 ⁽¹⁵⁾ opstilles en ikkeudtømmende liste over fødevarer, som bør overvåges regelmæssigt for forekomsten af acrylamid;
- O. der henviser til, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 2, stk. 3, i forordning (EØF) nr. 315/93 om nødvendigt kan fastsætte maksimumstolerancer for bestemte forurenende stoffer for at beskytte den offentlige sundhed; der henviser til, at der endnu ikke er fastsat grænseværdier for acrylamid i fødevarer; der henviser til, at det i betragtning 15 i forordning (EU) 2017/2158 angives, at det som supplement til de afbødende foranstaltninger bør overvejes at fastsætte grænseværdier for acrylamid i visse fødevarer;

Udkastet til Kommissionens forordning

- P. der henviser til, at udkastet til Kommissionens forordning anerkender betydningen af, at indholdet af acrylamid i fødevarer skal være så lavt, som det med rimelighed er muligt;
- Q. der henviser til, at det i udkastet til Kommissionens forordning foreslås at fastsætte grænseværdier for udelukkende to meget specifikke kategorier af fødevarer, nemlig for »kiks og tvebakker til spædbørn og småbørn« (150 µg/kg, hvilket svarer til det nuværende benchmarkniveau) og for »babymad, forarbejdede fødevarer baseret på cerealier til spædbørn og småbørn, undtagen kiks og tvebakker« (50 µg/kg, som er 10 µg/kg højere end det nuværende benchmarkniveau på 40 µg/kg);
- R. der henviser til, at Kommissionen har baseret sit udkast til forordning på data om forekomst, som stammer fra perioden 2015-2018; der henviser til, at det, hvis forordning (EU) 2017/2158 skal have en virkning på acrylamidindholdet i fødevarer, med rimelighed kan forventes, at fødevarerproducenterne i det mindste nu bør have nået den benchmarkværdi, der blev fastsat for tre år siden;

Markedssituationen og vurdering af udkastet til Kommissionens forordning

- S. der henviser til, at forskning, som blev udført i efteråret 2018 af ti forbrugerorganisationer i hele Europa ⁽¹⁶⁾, har vist, at en række produkter, som ikke falder ind under de to kategorier, der er reguleret i udkastet til Kommissionens forordning, såsom kiks og vafler, ofte indtages af børn under tre år, og at nogle af disse produkter markedsføres åbenlyst til børn (dvs. emballage med tegneseriefigurer, der appellerer til børn); der henviser til, at en lignende situation formodentlig er gældende for produkter som kiks eller morgenmadscerealier;

⁽¹⁴⁾ Artikel 5 og betragtning 11 i forordning (EU) 2017/2158.

⁽¹⁵⁾ Kommissionens henstilling (EU) 2019/1888 af 7. november 2019 om overvågning af forekomsten af acrylamid i visse fødevarer (EUT L 290 af 11.11.2019, s. 31).

⁽¹⁶⁾ https://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2019-010_more_efforts_needed_to_protect_consumers_from_acrylamide_in_food.pdf

Torsdag, den 8. oktober 2020

- T. der henviser til, at benchmarkniveauet for »kiks og vafler« (350 µg/kg) og benchmarkniveauet for »kiks og tvebakker til spædbørn og småbørn« (150 µg/kg) er meget forskellige, uden at forældrene gøres opmærksomme på forskellen i forhold til det ønskede maksimumsindhold af acrylamid;
- U. der henviser til, at det også blev konstateret, at en tredjedel af de testede produkter lå på eller over benchmarkniveauet for kiks og vafler, og ud af de kiks og vafler, der er identificeret som fødevarer, der »ofte indtages af børn under tre år«, ville tæt på to tredjedele ikke have overholdt det benchmark, der er fastsat for kategorien »kiks og tvebakker til spædbørn og småbørn«;
- V. der henviser til, at det er ubestridt, at forekomsten af acrylamid i fødevarer kan minimeres ved at anvende passende afbødende foranstaltninger⁽¹⁷⁾; der henviser til, at det i alle fødevarer kategorier har vist sig at være muligt at fremstille produkter med et lavt acrylamidindhold⁽¹⁸⁾;
- W. der henviser til, at både data fra forbrugerundersøgelser⁽¹⁹⁾ i 2018 og data om forekomst, der stammer fra EFSA's database fra perioden 2015-2018, viser — for så vidt angår udkastet til Kommissionens forordning — at et meget stort flertal af producenter let har opnået lavere niveauer end de foreslåede 150 µg/kg og 50 µg/kg i begge fødevarer kategorier; der henviser til, at det kan antages, at næsten alle produkter kan opfylde disse niveauer i dag; der henviser til, at et strengere niveau derfor er nødvendigt for at skabe et incitament til yderligere reduktion;
- X. der henviser til, at fastsættelsen af grænseværdier klart letter medlemsstaternes håndhævelse af reglerne vedrørende acrylamid; der henviser til, at grænseværdierne dog stadig skal fastsættes i overensstemmelse med ALARA-princippet (»så lavt, som det med rimelighed er opnåeligt«) som fastsat i artikel 2 i forordning (EØF) nr. 315/93;
- Y. der henviser til, at det kan konkluderes, at de niveauer, der foreslås i udkastet til Kommissionens forordning, allerede nås nemt af de fleste produkter på markedet, og at det har vist sig at være muligt at opnå lavere niveauer, uden at der er behov for en stor indsats;

Andre overvejelser

- Z. der henviser til, at yderligere forskning kan bidrage til at forstå årsagerne til den store variation i acrylamidindholdet i fødevarer kategorier og identificere strategier med henblik på at minimere dannelsen af acrylamid;
- AA. der henviser til, at det er afgørende at overvåge effektiviteten af reglerne vedrørende acrylamid; der henviser til, at dette indebærer, at medlemsstaterne foretager effektive og tilstrækkeligt hyppige kontroller og indsamler data om forekomsten af acrylamid;
- AB. der henviser til, at offentlige oplysningskampagner kan bidrage til at øge forbrugernes bevidsthed om produkter med potentielt højere acrylamidindhold og oplyse dem om, hvordan man kan begrænse eksponeringen for acrylamid ved madlavning;
1. modsætter sig vedtagelse af udkastet til Kommissionens forordning;
 2. mener, at udkastet til Kommissionens forordning ikke er i overensstemmelse med formålet og indholdet i forordning (EØF) nr. 315/93;
 3. mener, at det kan have negative konsekvenser for de europæiske forbrugeres sundhed at fortsætte med at tillade et højt indhold af acrylamid i fødevarer; mener derfor, at det er af yderste vigtighed at mindske acrylamidindholdet i fødevarer;
 4. mener, at den foreslåede grænseværdi for acrylamid i fødevarer kategorien »babymad, forarbejdede fødevarer baseret på cerealer til spædbørn og småbørn, undtagen kiks og tvebakker« bør fastsættes under og helt sikkert ikke over det nuværende benchmarkniveau på 40 µg/kg;

⁽¹⁷⁾ Se forordning (EU) 2017/2158.

⁽¹⁸⁾ https://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2019-010_more_efforts_needed_to_protect_consumers_from_acrylamide_in_food.pdf

⁽¹⁹⁾ https://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2019-010_more_efforts_needed_to_protect_consumers_from_acrylamide_in_food.pdf

Torsdag, den 8. oktober 2020

5. mener, at den foreslåede grænseværdi for acrylamid i fødevarekategorien »kiks og tvebakker til spædbørn og småbørn« bør fastsættes klart under det nuværende benchmarkniveau på 150 µg/kg;
 6. anmoder Kommissionen om at fastsætte strenge grænseværdier for ikke blot de to produktkategorier, der er foreslået i udkastet til Kommissionens forordning, men også for andre produktkategorier og især for kiks og tvebakker, som ikke hører ind under den særlige kategori »kiks og tvebakker til spædbørn og småbørn«;
 7. ser frem til en revision af benchmarkniveauerne inden april 2021 med henblik på at sænke dem; insisterer på, at benchmarkniveauerne skal afspejle den løbende reduktion af forekomsten af acrylamid i fødevarer og være orienteret om de bedste resultater med henblik på at tilskynde producenterne til at gøre en yderligere indsats;
 8. glæder sig over Kommissionens henstilling (EU) 2019/1888 af 7. november 2019 om overvågning af forekomsten af acrylamid i visse fødevarer; insisterer på, at benchmarkniveauerne (der eventuelt skal efterfølges af grænseværdier) skal fastsættes hurtigt for de produktkategorier, der viser sig at indeholde et højt indhold af acrylamid;
 9. anmoder Kommissionen og medlemsstaterne om at intensivere forskningen i dannelsen af acrylamid i fødevarer med henblik på at identificere strategier, der har til formål at minimere dannelsen af acrylamid; anmoder om, at Kommissionen og medlemsstaterne fremmer forskningen i acrylamids og glycidamids mulige hormonforstyrrende egenskaber;
 10. opfordrer medlemsstaterne til at øge deres fødevarekontrolkapacitet med henblik på at overvåge effektiviteten af reglerne vedrørende acrylamid og indsamle, offentliggøre og videregive oplysninger om forekomsten af acrylamid til EFSA;
 11. anmoder Kommissionen og medlemsstaterne om at oplyse offentligheden om produktkategorier, der har et potentielt højere acrylamidindhold, og om strategier for, hvordan man kan begrænse eksponeringen for acrylamid ved madlavning;
 12. opfordrer Kommissionen til at trække udkastet til forordning tilbage og forelægge udvalget et nyt;
 13. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen samt til medlemsstaternes regeringer og parlamenter.
-